

TAVSİYE KARARI

ŞİKÂYET NO	: 03.2013/356
KARAR NO	: 2013/95
ŞİKÂYETÇİNİN ADI/SOYADI	:..... 'a velayeten
ADRESİ	:
ŞİKÂYET EDİLEN İDARE	:1-Milli Savunma Bakanlığı 2-Maliye Bakanlığı 3-..... Askeri Lisesi Komutanlığı
ŞİKAYETİN KONUSU	:6353 sayılı Kanun ile askeri okullardan ayrılan öğrenciler için getirilen indirim hükmünün uygulaması istemine ilişkin.
ŞİKÂYET BAŞVURU TARİHİ	:12.06.2013
KARAR TARİHİ	:09.12.2013

USÛL

I-ŞİKÂYET BAŞVURU SÜRECİ

1) Yukarıda açık kimliği yazılı başvuranın, Kuruma müracaatı üzerine yapılan inceleme ve araştırma sonucu ilgili Kamu Denetçisi 03.2013/356 şikayet ve 03.2013/537 karar sayılı dosya üzerinden Kamu Başdenetçisine sunduğu önerisinde, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a, 46/1 maddeleri ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin kabul edilerek ilgili idareye tavsiyede bulunulması gerektiğini belirtmiştir.

II-ÖN İNCELEME SÜRECİ

2) Yapılan ön inceleme neticesinde şikayet dosyasının Kamu Başdenetçisine sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir. Her ne kadar şikayetçi dilekçesi ile Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Lisesi Komutanlığı hakkında şikayette bulunmuş ise de, 6353 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinde bu maddenin uygulanmasına ilişkin Usul ve Esasların Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığınca müştereken belirleneceği, Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların 7. maddesinde bu usul ve esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Milli Savunma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı'nın yetkili olduğu belirtildiğinden şikayetin çözümü hususunda Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı resen şikayet edilen idare olarak değerlendirilmiştir.

OLAY VE OLGULAR

I-ŞİKAYETİN KONUSU, HUKUKİ SEBEPLER VE İSTEMİN ÖZETİ

3) isimli vatandaş, Kurumumuza verdiği 12.06.2013 evrak kayıt tarihli şikâyet başvuru dilekçesinde; velisi olduğu ve Askeri Lisesi mezuniyeti sonrasında katıldığı Kara Harp

Okulu Menteş Kampından 06.08.2012 tarihinde ayrılan oğlu hakkında, Askeri Komutanlığı tarafından gönderilen 04.10.2012 tarih ve 1070 sayılı yazısı ekinde yer alan maliyet çizelgesinde gösterilen 31.485,46.-TL tutarındaki hazine alacağının bir ay içerisinde ödenmesinin kendilerine tebliğ edildiğini, akabinde yasal süresi içinde verdiği dilekçeler ile söz konusu tutara itiraz ettiğini, ancak 6353 sayılı Kanun ile askeri okullardan ayrılan öğrenciler için getirilen indirim hükmünün uygulamasına ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından müştereken belirleneceği hükmü ve henüz bu yönde bir düzenlemenin yapılmaması gerekçe gösterilerek, indirim talebinin reddedildiğini, velisi olduğu hakkında 6353 sayılı Kanun kapsamında getirilen indirim hükmünden yararlanma talebinin reddedilmesi işleminin yasal olmadığını belirterek, askeri okuldan ayrılan oğlu için 6353 sayılı Kanun kapsamında tazminat indirimi hakkından yararlanmasının temini ve mağduriyetinin giderilmesi talebi ile Kurumumuza başvurmuştur.

Şikayetçi ile yapılan görüşmelerde oğlu Emin Kaan'ın Kara Harp Okulu Menteş Kampından 06.08.2012 tarihinde kendi isteğiyle ayrıldığı anlaşılmıştır.

II-ŞİKAYET KONUSU OLAYLAR

A) Dosyadaki bilgi ve belgelerin özeti:

4-Dosyadaki belgeler:

Ek-1) Şikâyet dilekçesi ve ekleri (9 sayfa)

Ek-2) 'a ait nüfus kayıt örneği (2 sayfa)

Ek-3) Ön İnceleme Formu

Ek-4) İnceleme Ve Araştırma Hazırlığı Tutanağı

Ek-5) Kurumumuzun 23.7.2013 tarih ve 3092 sayılı bilgi belge isteme yazısı. (1 sayfa)

Ek-6) Milli Savunma Bakanlığı'nın, 6.8.2013 tarih ve 43624358-1040-394-13/İnc.Ş. sayılı yazısı. (1 sayfa)

Ek-7) K.K.K.'nın 19.08.2013 tarih 131564 sayılı bilgilendirme yazısı. (1 sayfa)

Ek-8) Türk Silahlı Kuvvetleri Personelinin Öğrenim, Eğitim Ve Yetiştirme Masraflarının Tespitine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Ek-9) K.K.K Askeri Lisesi Komutanlığının, Kurumumuzun bilgi-belge isteme yazısına istinaden Kurumumuza gönderdiği, 6.9.2013 tarih ve 53923568-9950-100-13/B.A.T. sayılı yazısı ve ekleri. (26 sayfa)

Ek-10) 'a ait Öğrenci Maliyet Çizelgesi. (1 sayfa)

Ek-11) ve kefilisi 'e ait 12 Ekim 2012 tarihli dilekçe. (1 sayfa)

Ek-12) Askeri Lisesi Komutanlığının, 31 Ekim 2012 tarihli, MLY BÜT: 1040-1182-12/Öğr.Mlyt. sayılı ve "Öğrenim Gideri Borcu" konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-13) 'a ait 10 Haziran 2013 tarihli ve 499112 sayılı başvurusu. (1 sayfa)

Ek-14) Askeri Lisesi Komutanlığının, 15 Ağustos 2013 tarihli, MLY.BÜT.:53923568-1040-990-13/L.T. sayılı ve "Öğrenim Gideri Borcu" konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-15) 'a ait 12 Haziran 2013 tarihli ve 505951 sayılı başvurusu. (1 sayfa)

Ek-16) Askeri Lisesi Komutanlığının, 05 Eylül 2013 tarihli, MLY.BÜT.:53923568-9950-1014-13/B.A.T. sayılı ve “Bilgi Edinme Başvurusu (.....)” konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-17) 6353 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (1 sayfa)

Ek-18) Maliye Bakanlığının (BÜMKO) 06 Aralık 2012 tarihli ve B 07.0.BMK.0.33.421-269 sayılı ve "Usul ve Esaslar Taslağı" konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-19) Askeri Lisesi Komutanlığının, 26 Kasım 2012 tarihli, MLY.BÜT:9950-1308-12 sayılı ve “6353 Sayılı Kanun” konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-20) Askeri Lisesi Komutanlığının, 27 Aralık 2012 tarihli, MLY.BÜT:9950-1383-12 sayılı ve “6353 Sayılı Kanun” konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-21) K.K.K'nın 18 Ocak 2013 tarihli, MLY.:9260-21722-13/Prog.İnc.ve Muhs.Ş.(21722) sayılı yazısı ve “6353 Sayılı Kanuna İlişkin Tereddütler” konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-22) K.K.K.'nın 04 Nisan 2013 tarihli, MLY.:22282378-9260-112276-13/Prog.İnc.ve Muhs.Ş.(119) sayılı yazısı ve “6353 Sayılı Kanuna İlişkin Tereddütler” konulu yazısı. (1 sayfa)

Ek-23) Kamu Denetçiliği Kurumunun 23 Temmuz 2013 tarihli, 22873068.200.02-03.2013.356/3092 sayılı ve “KARAR” konulu kararı. (1 sayfa)

B) Olaylar

5) Şikâyet başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

Şikâyetçi, velisi olduğu hakkında 6353 sayılı Kanun kapsamında getirilen indirim hükmünden yararlanma talebinin reddedilmesi işleminin yasal olmadığını belirterek, askeri okuldan ayrılan oğlu için 6353 sayılı Kanun gereğince tazminat indiriminden yararlanma talebi ile Kurumumuza başvurmuştur.

III-ŞİKÂYET KONUSU İLE İLGİLİ MEVZUAT

6) a- 926 sayılı TSK Personel Kanunu

Madde 17 – Fakültelerde veya Yüksek okullarda Silahlı Kuvvetler hesabına okuyan öğrenciler aşağıdaki hallerde

askeri öğrencilik niteliğini kaybederler:

a) Bu kanun hükümlerine göre çıkarılacak yönetmelikte tespit edilecek ahlak notunu kaybedenler,

b) Yönetmelikte belirtilecek esaslar dahilinde, askeri öğrenci niteliğini kaybettiklerine dair disiplin kurullarınca

haklarında karar verilenler,

c) Öğrenimlerini, bu kanuna göre çıkarılacak yönetmelikte belirtilecek süreler içinde tamamlıyamıyanlar,

d) Sağlık kurullarınca verilecek raporlara istinaden, sağlık durumları sebebiyle askeri öğrenci olarak öğrenimine

devam imkanı kalmıyanlar,

e) Mahkeme kararı ile öğrencilik hukukunu kaybedenler,

f) Fakülte ve yüksek okullarca öğrencilik hakkı sona erdirilenler,

g) (Ek: 7/12/1989 - 3593/1 md.) Yönetmelikte tespit edilecek giriş koşullarına uymadıkları sonradan anlaşılanlar.

d) Çıkarılanlar hakkında yapılacak işlem:

Madde 18 – 17 nci madde gereğince askeri öğrenci niteliğini kaybedenlerin ilişkileri kesilir.

a) (Değişik: 19/6/2010-6000/15 md.) Sağlık sebepleri dışında ilişkileri kesilenlere, personel ve amortisman giderleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanarak ödettilir.

b-5401 Sayılı Askeri Öğrencilerden Başarı Gösteremeyenler Hakkında Kanun

Madde 3 - (Değişik: 6742 - 22.6.1956) Sağlık sebepleri dışında okullarla yüksek öğrenim kurumlarından çıkarılan öğrencilere (**Ek ibare: 6000 - 19.6.2010 / m.11**) ", personel ve amortisman giderleri hariç," Devlet tarafından yapılan bilümmü masraflar faizi ile birlikte mukavelesi gereğince ödettirilir.

c-6353 Sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Geçici Madde 1 – Her kademedeki askeri okullarda veya Türk Silahlı Kuvvetleri hesabına fakülte ve yüksekokullarda öğrenim görenler ile Emniyet Teşkilatında görevlendirilmek üzere her kademedeki eğitim kurumlarında okutulanlardan öğrencilikle ilişkisi kesilenler ile belirtilen eğitim kurumları veya bu eğitim kurumları dışındaki eğitim kurumlarında Devlet hesabına öğrenimini tamamlayıp mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmeyenlerden ilgili mevzuatı gereğince bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce borçlu hale gelip borcunun tamamını ödemedi veya mecburi hizmetini tamamlamadan vefat edenlerin borç yükümlülükleri ortadan kalkar. Borçlunun kendisi, mirasçısı veya kefilleri hakkında bu madde kapsamındaki yükümlülüklerle ilgili olarak başlamış olan borç takibi işlemlerine son verilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 ve sonraki yıllarda giren ve askeri öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askeri öğrencilikten çıkarılanlardan; yüklenme ve kefalet senetlerinde yazılı olsa dahi ilaç ve tedavi giderleri, kitap, kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ile yiyecek giderinin yarısı ve bunlara tekabül eden faizleri geri alınmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ödemeleri devam edenler ile bu konuda açılmış davaları sonuçlanmamış veya kesin hükme

bağlanmış olanlar da bu madde hükümlerinden yararlandırılır. Ödemesi devam edenlerden bu madde çerçevesinde yapılacak hesaplama göre fazla ödeme yapmış olanlar ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödemesini tamamlamış olanlara geri ödeme yapılmaz. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığınca müştereken belirlenir.

d-6353 Sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar

Amaç ve kapsam

Madde 1- (1) Bu Usul ve Esasların amacı, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 yılı ve sonraki yıllarda giren ve askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askeri öğrencilikten çıkarılanlara ilişkin olarak Kanunun Geçici 1 inci maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

Madde 2- (1) Bu Usul ve Esaslar, 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

Madde 3- (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasında;

- a) Kanun: 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu,
- b) Öğrenci: TSK'ya bağlı her derecedeki askeri okullarda veya TSK hesabına fakülte ve yüksek okullarda öğrenim görenleri,
- c) TSK: Türk Silahlı Kuvvetlerini ifade eder.

Usul ve esaslardan yararlanacaklar

Madde 4- (1) a) TSK'ya bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 yılı ve sonraki yıllarda giren ve askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askerî öğrencilikten çıkarılanlar,

b) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ödemeleri devam edenler ile bu konuda açılmış davaları sonuçlanmamış veya kesin hükme bağlanmış olanlar, Kanunun geçici 1 inci maddesi hükmünden yararlanırlar.

Uygulama

Madde 5- (1) TSK'ya bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 yılı ve sonraki yıllarda giren ve askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askerî öğrencilikten çıkarılanlardan;

- a) İlaç ve tedavi giderlerinin
 - b) Kitap, kırtasiye giderlerinin,
 - c) Öğrenci harçlıklarının,
- tamamı,
- ç) Yiyecek giderlerinin
- yarısı,

a) (a), (b) ve (c) bentlerindeki giderlere tekabül eden faizlerin tamamı, (ç) bendindeki giderin yarısına tekabül eden faizler, geri alınmaz.

(2) Birinci fıkranın (ç) ve (d) bentlerindeki hesaplanan tutarlar, öğrenciye, velisine ve kefalet senedindeki tutarı aşmamak üzere kefiline, 5401 sayılı Askerî Öğrencilerden Başarı Göstermeyenler Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla tazminat olarak ödetirilir.

Diğer hususlar

Madde 6- (1) TSK'ya bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 yılı ve sonrasında giren ve girdiği tarihte yüklenme ve kefalet senedi imzalayan, askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askerî öğrencilikten çıkarılan öğrencilerin veya velilerinin imzaladıkları yüklenme ve kefalet senetlerindeki yazılı tutarlar Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca borçlunun müracaatına gerek kalmaksızın okul komutanlıklarınca hesaplanarak borçluya tebliğ edilir.

(2) Kanun kapsamında olup 6111 sayılı Kanuna göre ödemeleri devam edenlerin borçları da okul komutanlıklarınca yeniden hesaplanarak borçluya tebliğ edilir.

(3) Kanunun yürürlüğe girmesinden önce dava ve/veya icra yoluyla takibine başlanılmış alacaklara ilişkin olarak borçlunun bağlı olduğu okul komutanlığınca Kanunun geçici 1 inci maddesine göre yeniden hesaplama yapılır. Hesaplama sonucu bulunan tutar, ilgili Muhakemat Müdürlüğü veya Mal Müdürlüğü Hazine Avukatlıklarına süre geçirilmeksizin bildirilir.

(4) Kanunun yayımlanmasından önce borçlu hale gelip borçlarını taksitlendirenler ile yapılan sulh anlaşmalarında yer alan tutarlarda değişiklik yapılması gerektiğinden, yeni borç tutarını taksitlendirmek isteyenlerle yeni bir sulh anlaşması imzalanır.

(5) Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca hesaplanacak tutarın 15 bin TL'nin üzerinde olması halinde, borçludan borcun kabul edildiği yönündeki beyanı, taksitle ödeme tutarını ve süresini içeren noter tasdikli taahhütname ve müşterek müteselsil borçlu sıfatıyla imzalanmış kefaletname, yapılacak sulh anlaşmasına esas olmak üzere istenir.

(6) Ödemesi devam edenlerden Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerine göre yapılacak hesaplama göre fazla ödeme yapmış olanlar ile Kanunun geçici 1 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödemesini tamamlamış olanlara geri ödeme yapılmaz.

(7) Yargılaması devam edenler ile hakkında kesinleşmiş hüküm bulunanlar için de başvuru aranmaksızın yukarıdaki hükümler uygulanır.

(8) Askerî öğrencilikten ayrılanlar/çıkarılanlar; 1997 yılı ve sonrasında girdiği askerî okul/okullar için Kanun hükümlerinden yararlandırılır.

Tereddütlerin giderilmesi

Madde 7- (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Millî Savunma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Yürürlük

Madde 8- (1) Millî Savunma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan bu Usul ve Esaslar 12/7/2012 tarihinden geçerli olmak üzere imzalandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 9- (1) Bu Usul ve Esasları, Millî Savunma Bakanı yürütür.

e-Askeri Okullara Alınan Öğrenciler İle Silahlı Kuvvetler Hesabına Fakülte Ve Yüksek Okullarda Okuyan Öğrenciler İçin Yüklenme Senedi Düzenlenmesine Ve Bu Okullardan Çeşitli Sebeplerle Ayrılacak Öğrencilere Veya Kefillerine Ödettirilecek Tazminata Dair Yönetmelik

Ödettirilecek tazminat miktarı

Madde 7 - Askeri Okullar ile fakülte ve yüksek okullardan disiplinsizlik, başarısızlık veya diğer nedenlerle çıkarılan öğrencilerin gördükleri öğrenim süresince Devletçe yapılan masraflar, ÖRNEK-2'deki giderleri kapsayacak biçimde maliyet hesaplaması yapılarak öğrencilere, velilerine ve kefalet senedindeki miktarı aşmamak üzere kefillerine tazminat olarak ödettirilir.

f-Türk Silahlı Kuvvetleri Personelinin Öğrenim, Eğitim ve Yetiştirme Masraflarının Tespitine Dair Yönetmelik

Madde 5 — Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamaz şekilde sağlık raporu alanlar ile vazife malulü olarak ayrılanlar hariç olmak üzere her ne şekilde olursa olsun mecburi hizmet yükümlülüğünü tamamlamadan ayrılan veya ilişkisi kesilen subay ve astsubaylar ile ilgili maliyet hesabında;

a) Öğrencilik dönemine ait 3 Eylül 1985 tarihli ve 18857 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Askerî Okullara Alınan Öğrenciler ile Silahlı Kuvvetler Hesabına Fakülte ve Yüksek Okullarda Okuyan Öğrenciler İçin Yüklenme Senedi Düzenlenmesine ve Bu Okullardan Çeşitli Sebeplerle Ayrılacak Öğrencilere veya Kefillerine Ödettirilecek Tazminata Dair Yönetmelik hükümleri uygulanarak yapılacak hesaplamada; (**Değişik ibare: RG-9/11/2013-28816**) yiyecek masraflarının yarısı, giyim-kuşam, (**Mülga ibare: RG-9/11/2013-28816**) (...) vize-diploma-sınav ve benzeri harçlar, öğretim ve eğitimin gerektirdiği ulaşım giderleri, (**Mülga ibare: RG-9/11/2013-28816**) (...) barındırma, askerî liseler hazırlık sınıfları yabancı dil eğitimleri, atış (**Mülga ibare: RG-9/11/2013-28816**) (...) giderleri ile görmüş olduğu kurs masrafları,

b) Kurs merkezlerinde; subay, astsubay olarak eğitim ve yetiştirme masraflarının tespitinde; eğitim-öğretim görevlilerinin kurs süresiyle orantılı maaşları, ek ders ücretleri⁽¹⁾, yolluk ve yevmiyeler, kırtasiye giderleri, (eğitim yardımcı malzemeleri/askerî öğrenciler için) eğitim ve yetiştirmenin gerektirdiği taşıma ve ulaşım giderleri, ilaç ve tedavi, öğrenim ve eğitim ve öğretimin diğer eğitim kurumlarına ödenen masrafları ve amortismanlar⁽¹⁾,

c) Yurt dışına öğrenim, staj, kurs, ileri ihtisas veya bilgi ve görgülerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan, durumları 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 nci maddesinin dördüncü fıkrasına uyanlara, orada buldukları süre içerisinde ödenen aylık ve devletçe yapılan masrafların dört katı tutarındaki tazminat,

d) Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlara, buralarda geçirdikleri sürelerde Devletçe bu maksatla yapılan aylık ödemelerden; yurt içi maaşından eksik ödenen % 40 oranındaki kısma tekabül eden tutar indirildikten sonra bulunan ödeme miktarı ile kitap, kırtasiye ve harcırah giderleri dikkate alınır.

(**Ek cümle: RG-9/11/2013-28816**) 1/1/1997 ve sonrasında imzalanan yüklenme senetleri dikkate alınarak hesaplanacak tazminat miktarlarında bu Yönetmelik hükümleri esas alınır.

V-İNCELEME, ARAŞTIRMA ve SONUÇ

A) Şikâyetçinin İddiaları

7) isimli vatandaş, Kurumumuza verdiği 12.06.2013 evrak giriş tarihli şikâyet başvuru dilekçesinde; velisi olduğu ve Askeri Lisesi mezuniyeti sonrasında katıldığı Kara Harp Okulu Menteş Kampından 06.08.2012 tarihinde ayrılan oğlu hakkında, Askeri Komutanlığı tarafından gönderilen 04.10.2012 tarih ve 1070 sayılı yazısı ekinde yer alan maliyet çizelgesinde gösterilen 31.485,46.-TL tutarındaki hazine alacağının bir ay içerisinde ödenmesinin kendilerine tebliğ edildiğini akabinde, yasal süresi içinde verdiği dilekçeler ile söz konusu tutara 6353 sayılı kanunun Geçici 1. maddesinin velisi bulunduğu bakımından da uygulanması gerektiğinden itiraz ettiğini, ancak 6353 sayılı Kanun ile askeri okullardan ayrılan öğrenciler için getirilen indirim hükmünün uygulamasına ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından müştereken belirleneceği hükmü ve henüz bu yönde bir düzenlemenin yapılmaması gerekçe gösterilerek, indirim talebinin reddedildiğini, belirterek, velisi olduğu hakkında 6353 sayılı Kanun kapsamında getirilen indirim hükmünden yararlanma talebinin reddedilmesi işleminin yasal olmadığını iddiasında bulunmaktadır.

B) İlgili İdarenin bilgi ve belgeleri

8) Kurumumuzun 23.07.2013 tarih ve 3092 sayılı bilgi-belge yazısına istinaden, Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Lisesi Komutanlığı'ndan alınan 06.09.2013 tarih ve 53923568-9950-100-13/B.A.T. yazı ve eklerinin tetkikinden;

Şikâyetçi'ın şikâyetine konu olan işlemi; Resmi Gazetede 12 Temmuz 2012 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6353 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan (Ek-14) " Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 ve sonraki yıllarda giren ve askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askerî öğrencilikten çıkarılanlardan; yüklenme ve kefalet senetlerinde yazılı olsa dahi ilaç ve tedavi giderleri, kitap, kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ile yiyecek giderinin yarısı ve bunlara tekabül eden faizleri geri alınmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ödemeleri devam edenler ile bu konuda açılmış davaları sonuçlanmamış veya kesin hükme bağlanmış olanlar da bu madde hükümlerinden yararlandırılır. Ödemesi devam edenlerden bu madde çerçevesinde yapılacak hesaplama göre fazla ödeme yapmış olanlar ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödemesini tamamlamış olanlara geri ödeme yapılmaz. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığınca belirlenir. " hükmü ve Maliye Bakanlığı'nın (BÜMKO) 06 Aralık 2012 tarihli ve B 07.0.BMK.0.33.421-269 sayılı ve "Usul ve Esaslar Taslağı" (Ek-15) konulu yazısı ile bildirilen usul ve esaslar olduğu,

Mezkûr Kanunun uygulama esaslarını içeren " 6353 Sayılı Kanun'un Geçici 1 İnci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar" da; 12 Temmuz 2012 tarihinden sonra ayrılan öğrencilere 6353 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinin uygulanması konusunda bir ifadenin bulunmadığı,

Diğer taraftan; 6353 sayılı Kanun ve "Usul ve Esaslar"da, maliyet hesaplamasına dayanak olan ve genel hüküm niteliğinde olan 926 sayılı TSK Personel Kanunu ve 5401 sayılı Askerî Öğrencilerden Başarı Gösteremeyenler Hakkında Kanunda ve Askerî Okullara Alınan Öğrenciler ile Silahlı Kuvvetleri Hesabına Fakülte ve Yüksek Okullarda Okuyan Öğrenciler

İçin Yüklenme Senedi Düzenlenmesine ve Bu Okullardan Çeşitli Sebeplerle Ayrılacak Öğrencilere veya Kefillerine Ödettirilecek Tazminata Dair Yönetmelik'te herhangi bir değişikliğin öngörülmediği,

Gerek "Usul ve Esaslar" yayınlanmadan önce, gerekse yayınlandıktan sonra; uygulamada sıkıntı yaratacağı düşünülen ve tereddüde düşülen hususlarla ilgili olarak; borçluları mağdur etmemek ve işlemleri hızlandırmak amacıyla ilgili birimlerle gerekli yazışmaların yapıldığı ve "Usul ve Esaslar"ın yayınlanmasını çabuklaştırmak için yazılan, Askeri Lisesi K.lığının 26 Kasım 2012 tarihli, MLY BÜT:9950-1308-12 sayılı ve "6353 Sayılı Kanun" konulu yazısının (Ek-16) belge olarak sunulduğu,

"Usul ve Esaslar" yayınlandıktan sonra ise de; 12 Temmuz 2012 tarihinden sonra ayrılan öğrencilere söz konusu Kanunun uygulanıp uygulanmayacağı ile ilgili tereddüde düşüldüğünden; Askeri Lisesi K.lığının 27 Aralık 2012 tarihli, MLY.BÜT 9950-1383-12 sayılı ve "6353 Sayılı Kanun" konulu yazısı (Ek-17) ile bu husus K.K.Maliye Daire Başkanlığına sorulduğu ve K.K.K.lığının 18 Ocak 2013 tarihli, MLY.:9260-21722-13/Prog.İnc.ve Muhs.Ş.(21722) sayılı yazısı ve "6353 Sayılı Kanuna İlişkin Tereddütler" konulu(Ek-18) cevabi yazıda, 12 Temmuz 2012 tarihinden sonra ayrılan öğrencilerin ilgi adı geçen Kanundan yararlanmaları için; maliyet hesabına esas olan " Askerî Okullara Alınan Öğrenciler ile Silahlı Kuvvetleri Hesabına Fakülte ve Yüksek Okullarda Okuyan Öğrenciler İçin Yüklenme Senedi Düzenlenmesine ve Bu Okullardan Çeşitli Sebeplerle Ayrılacak Öğrencilere veya Kefillerine Ödettirilecek Tazminata Dair Yönetmelik" te değişiklik yapılması gerektiği ve söz konusu değişiklik çalışmalarının devam ettiğinin bildirildiği, fakat bugüne kadar herhangi bir değişikliğin yayımlanmadığı,

Yukarıda açıklanan nedenlerle 12 Temmuz 2012 tarihinden sonra ayrılan öğrencilere ilgi adı geçen Kanunun uygulanmamasının sebebinin; keyfiyete dayalı bir uygulama olmadığı; Millî Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'nca gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasının beklendiği ayrıca, söz konusu yasal düzenlemelerin yapılması durumunda, yeniden hesaplanan maliyetler zaman geçirilmeden tüm borçlulara tekrar tebliğ edileceği hususları ifade edilmiştir.

V-HUKUKİ DEĞERLENDİRME

D) Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Denetimi Yönünden

10) 04.07.2012 tarihinde kabul edilen 6353 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 12.07.2012 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği 12.07.2012 tarihi sonrasında askeri öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında ilişkileri kesilenlerin yararlanıp yararlanmayacağına ilişkin tereddütler Maliye Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığınca düzenlenen 6353 Sayılı Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar ile de giderilmemiştir.

9/11/2013 tarih ve 28816 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren " Türk Silahlı Kuvvetleri Personelinin Öğrenim, Eğitim Ve Yetiştirme Masraflarının Tespitine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"(Ek:21) ile; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamaz şeklinde sağlık raporu alanlar ile vazife malulü olarak ayrılanlar hariç olmak üzere her ne şekilde olursa olsun mecburi hizmet yükümlülüğünü tamamlamadan ayrılan veya ilişkisi kesilen subay ve astsubaylar ile ilgili maliyet hesaplanmasına ilişkin yasal düzenlemenin yapıldığı, ancak anılan yönetmelik değişikliğinde, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı her

derecedeki eğitim kurumuna 1997 ve sonraki yıllarda giren ve askeri öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askeri öğrencilikten çıkarılanlar için bir düzenlemeye yer verilmediği ve Askeri Okullara Alınan Öğrenciler İle Silahlı Kuvvetler Hesabına Fakülte ve Yüksek Okullarda Okuyan Öğrenciler İçin Yüklenme Senedi Düzenlenmesine Ve Bu Okullardan Çeşitli Sebeplerle Ayrılacak Öğrencilere Veya Kefillerine Ödettirilecek Tazminata Dair Yönetmelik hükümlerinde henüz bir değişiklik yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere normlar, Anayasa, Milletlerarası Antlaşmalar, Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Tüzük ve Yönetmeliklerdir. Yönetmelikler, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla çıkardıkları yazılı hukuk kurallarıdır. Anayasanın 124'üncü maddesinde yönetmelik "Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunla belirtilir" şeklinde düzenlenmiştir.

Normlar hiyerarşisinin zirvesini Anayasa, alt basamağını ise Yönetmelik oluşturmaktadır. Bir normun kendisinden daha üst konumda bulunan ve dayanağını oluşturan bir norma aykırı veya bunu değiştirici nitelikte bir hüküm getirmesi mümkün olmadığı gibi, bir Kanunun uygulanmasını sağlamak üzere Yönetmeliğin yayımlanmamış olması veya ilgili yönetmeliklerde değişiklik yapılmaması Kanun hükmünün uygulanmasının önünde hukuki bir engel teşkil etmemektedir. Ancak somut olayda Yönetmeliği yayımlanmayan veya ilgili yönetmeliklerde gerekli değişiklikler yapılmadan 6353 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinin yürürlüğe girdiği 12.07.2012 tarihinden sonra askeri öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında ilişkileri kesilenler hakkında uygulamasına ilişkin tereddütler giderilemediğinden idari işlem tesis edilememesinin, keyfiyetten kaynaklanmadığı tam tersine ilgili kamu idaresi ile vatandaşlar açısından ileriki zamanlarda yaşanabilecek, telafisi güç veya imkânsız zararlara sebebiyet verilmemesi yönünde gösterilen hassasiyetin sonucu olduğu değerlendirilmekte birlikte, ortaya çıkan belirsizliğin şikayetçi ve benzer durumda bulunan kişiler hakkında 6353 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinin uygulanması açısından engel teşkil ettiği ve mağduriyetlere yol açtığı, bu durumun hukuka ve iyi yönetim ilkelerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca 6353 sayılı kanunun Geçici 1. maddesi ileriye dönük lehe düzenlemeler içermektedir. Sadece "ödemesi devam edenlerden bu madde çerçevesinde yapılacak hesaplama göre fazla ödeme yapmış olanlar ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ödemesini tamamlamış olanlara geri ödeme yapılmaz" şeklindeki aleyhe düzenleme ile tazminat indiriminden yararlanamayacaklar belirlenmiş olduğundan başvurucuyu etkilememektedir. O halde kanun koyucunun iradesinin ileriye dönük olduğu, yasa ve yönetmelikte aksine bir hüküm bulunmadığı dikkate alınarak lehe yorum ile bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra TSK'nın eğitim kurumunda olan askeri öğrencilerin bu statülerini kaybetme hallerinde koşulları olduğunda tazminat miktarındaki indirimden faydalanmaları gerektiği dolayısıyla şikayet başvurusunun talebine olumlu cevap vermek gerektiği kanaatine varılmıştır.

Kaldı ki söz konusu idarenin bu tür tazminatların ödenmemesi yahut eksik ödenmesi durumunda tazminatın ödenmesi için her zaman yasal yollara başvurma ve alacağını tahsil etme gücü ve imkanı mevcutken, şikayetçinin indirimden faydalandırılmaması halinde, işlemesi muhtemel faiz borcu tehdidi altında daha yüksek bir bedeli ödemeye çalışması şikayetçiyi zor durumda bırakacak, ekonomik açıdan sıkıntıya düşmesine sebebiyet

vereceğinden, şikayetçi hakkında 6353 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinin uygulanmaması hakkaniyete de aykırıdır.

VI-HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

I-Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

11) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

II-İlgili İdarenin işlemine karşı yargı yolu

12) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2.fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ödenmesi gereken tazminat tutarına itiraza ilişkin Asliye Hukuk Mahkemesine yargı yolu açıktır.

TAVSİYE KARARI

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikâyetin kabulü ile;

6353 Sayılı Kanun'un Geçici 1 inci maddesinin, Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı her derecedeki eğitim kurumuna 1997 ve sonraki yıllarda giren ve 6353 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinin kabul edildiği tarih ve sonrasında askeri öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılan veya sağlık sebepleri dışında askeri öğrencilikten çıkarılanlar hakkında da uygulanması gerektiği anlaşıldığından şikayetçi ve benzer durumda bulunan kişilerin söz konusu mağduriyetlerinin giderilmesi ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılması hususunda, **MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI VE MALİYE BAKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI VE MALİYE BAKANLIĞINCA** bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,
Bu kararın şikayetçi ile **MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI VE MALİYE BAKANLIĞINA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi